

Pfv.IV.20.635/2015/3.szám

A Kúria dr. Fóris Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Nehéz-Posony Márton ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 65.P.24.853/2012. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.568/2014/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 23. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az abban írtak helyett megállapítja, hogy az alperesek azzal, hogy a .. című folyóiratban, valamint a .. honlapon közölt „Bonyodalmak a .. projekt körül” és „A nagy terv” című cikkekben a felperest egy légvárat építő, hozzá nem értő, megfelelő nagyságú tőkével nem rendelkező, büntető eljárásokkal kísért projekt megvalósításán tevékenykedő, alkalmatlan vállalkozónak mutatták be, megsértették a felperes becsületét és jóhírnevét.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy ezen ítélet jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül tegye közzé a .. című folyóiratban, továbbá a hvg.hu honlapon, és az alpereseket a további jogsértéstől eltiltja.

Az I. rendű alperes által fizetendő kártérítés összegét 1.000.000 (egymillió) forintra és kamataira leszállítja, a keresetet ezt meghaladóan elutasító ítéletet hatályában fenntartja.

A peres felek az első-, a másodfokú, és a felülvizsgálati eljárási költségeket maguk viselik.

A le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint kereseti, 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint fellebbezési és 300.000

(háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetékből 1.200.000 (egymillió-kettőszázezer) forintot a felperes, míg 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forintot az I. rendű alperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I.r. alperes kiadásában, a II.r. alperes főszerkesztésében és a III.r. alperes írásaként a 2007. január 31-én megjelent „A nagy terv” és a 2007. február 1-jén közölt „Bonyodalmak a ..-projekt körül” című cikkek a felperes által létrehozni kívánt „... Szőlészeti és Borászati Központ” megvalósulásának akadályaiával foglalkoztak. A „Bonyodalmak a ..-projekt körül” című írásban kerettel megjelenített, „A nagy terv” című írás a felperest - a teljes nevének feltüntetésével - mutatta be egykori ökölvívóként, majd taxisofőrként, jelenleg egy nem túl fényesen prosperáló biztonsági céget működtető vállalkozóként. A cikk közlése szerint a felperes a borász és szőlész körökben világszerte ismert .. fajtanemesítő dedunokája, aki „évek óta próbálkozik a jól csengő név hasznosításával”.

A „Bonyodalmak a ..-projekt körül” címmel megjelent cikk arra a kérdésre keresi a választ, hogy vajon légvár-e a felperes által létrehozni kívánt vállalkozás, utalva arra is, hogy „a sajtóban lelkesedéssel fogadott ötlet körül büntetőeljárásokkal kísért történet formálódik”. A cikk közlése szerint a felperes szerint annak, hogy ötletének megvalósulása késedelmet szenved, fő oka, hogy a bankfióktól, ahová hitelért folyamodott, kiszivárogtak a tervei és a bank lízingcégének alvállalkozói „lecsapták a kezéről a telkeket”. A cikk közli a felperes által megvásárolni kívánt közös tulajdonú ingatlan egyik tulajdonostársának, ..nak a nyilatkozatát is, mely szerint élt az elővásárlási jogával, majd a szerzeményét a saját részével együtt eladta, ugyanis az ő vevői „nemcsak hitegették őket, hanem fizettek. Ráadásul jobb árat - négyzetméterenként 3.500 forintot a mintegy 2.000 helyett -, mint amennyit .. kínált”. A cikk kitért arra, hogy a bankból kiszivárgó információ gyanúját a bank belső vizsgálata és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének vizsgálata sem támasztotta alá. A cikk közlése szerint ugyanakkor a XII. kerületi rendőrkapitányság megállapította a csalás bűncselekményének, valamint a banktitok megsértésének megalapozott gyanúját, az ügyészség azonban bizonyítékok hiányában megszüntette az eljárást. A cikk ismerteti azt is, hogy a felperes pótmagánváddal élt, eközben azonban a telekügyben .. által ellene indított polgári pert első fokon elvesztette, de „jobban áll a vállalkozó szénája a rendőrségen”, ahol olyan feljelentés miatt indult a felperessel szemben eljárás,

hogy valótlan tartalmú iratokat adott be a földhivatalnak a tulajdonostársak elővásárlási jogról való lemondásáról, mert a III. kerületi rendőrkapitányság tájékoztatása szerint az egyik eljárást bűncselekmény hiányában megszüntették, a másikat pedig rövidesen tervezik megszüntetni.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperesek a fent ismertetett cikkekben megjelentetett és a felperes által sérelmezett közlésekkel megsértették a becsületét, emberi méltóságát, névviseléshez való jogát, jóhírnevét és magántitkát. Kérte az alperesek további jogsértéstől való eltiltását, a cikkek internetről való eltávolítására, valamint elégtétel adására és leszállított keresete szerint 6.000.000 forint nem vagyoni kárának megtérítésére kötelezését.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. Érvelésük szerint a cikk írója nemcsak a felperestől származó információkra, hanem egyéb, a projekttel érintett hatóságoktól és személyektől származó nyilatkozatokból és közlésekből is merített. A felperesnek érdeke fűződhet ahhoz, hogy róla pozitív tartalmú cikk jelenjen meg, nincs joga azonban megtiltani a közlést a szerző által választott formában.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperes becsületét, emberi méltóságát és jóhírneve védelméhez fűződő személyiségi jogát a 2007. január 31-én „A nagy terv” és a 2007. február 1-jén a „Bonyodalmak a ..-projekt körül” címmel az I.r. alperes kiadásában, a II.r. alperes főszerkesztésében és a III.r. alperes írásaként megjelent cikk egyes kijelentéseivel. Az alperesek azt a való tény, hogy a ..-projekttel érintett terület egy része tulajdonjoga megszerzésével összefüggésben - a felperes feljelentésére banktitoksértés miatt, illetve vele szemben tulajdonjoga földhivatali bejegyzése kapcsán az ingatlanhányadokat megszerezni kívánók által tett feljelentésre - büntetőeljárások indultak, abban a hamis színben tüntetik fel a projekteket és a felperest, mintha a büntetőügyek a projekt megvalósításával összefüggésben folynának; továbbá a cikkben utalt telkek banki alvállalkozók általi megszerzését megtörtént tényként közölték, s megalapozatlanul állították, hogy a cikkben nyilatkozó ..nak - az őt csak hitegető felperessel ellentétben - fizettek is az alvállalkozók, mégpedig a felperes által ajánlott összegnél magasabb vételárat, mert a közöltekkel szemben a felperes nem hitegette ..ot és a 3.500 forintos vételárat a cikk megírásakor (és azóta sem) kapta meg a nyilatkozó vevőitől, akiknek tulajdonjoga sem lett az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezve. A fentieken túl az alperesek megsértették a felperes becsületét azzal, hogy valótlanul, egykori ökölvívóként, taxisofórként, s egy épp nem túl fényesen prosperáló cég tulajdonosaként tüntették fel - e tevékenységeit szembeállítva a borász berkekben jól csengő ..

családnévvel. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részének - „sajnálkozásukkal megtoldott” - közlésével az interneten olvasható írásaik mellett adjanak elégtételt a felperesnek az ítélet jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül és eltiltotta az alpereseket a további jogsértéstől. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül kártérítés címén fizessen meg a felperesnek 3.000.000 forintot és annak 2007. február 4-étől járó törvényes mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és rendelkezett az eljárási költség és illeték viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a kifogásolt cikkek tartalmi elemzése és a sérelmezett közlések szövegösszefüggésben való értelmezése, valamint az eljárás során kihallgatott tanúk vallomása alapján a Ptk. 76. és 78. §-aira hivatkozva megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperes becsületét, emberi méltóságát és a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította, a b) pont szerint az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta és a c) pont alapján az alpereseket elégtétel adására kötelezte. Tartalmilag a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint alkalmazandó Ptk. 339. § és 355. § (4) bekezdése alapján kötelezte az I.r. alperest a jogsértéssel összefüggésben okozott nem vagyoni hátrány kompenzációjaként a mérlegeléssel megállapított összegű kártérítés megfizetésére.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, a fellebbezett részét megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Rendelkezett a másodfokú perköltség, valamint az illeték viseléséről.

A jogerős ítélet indokolása szerint a sérelmezett cikkből megállapítható, hogy a szerző nem kívánt kizárólag a felperes előadására hagyatkozni, hanem egyéb forrásokat is felhasznált az írás elkészítéséhez. Ennek azért van jelentősége, mert a felperes az eljárás során többször hangsúlyozta, hogy saját maga kereste meg a lapot a vele kapcsolatban történetekkel és utóbb a család nevének a cikkben való feltüntetéséhez nem járult hozzá. A felperes azonban nem kifogásolhatta alappal az olyan publikációt, amelyben az események a személyéhez kötve váltak azonosíthatóvá.

Az ügy megítélésének központi eleme az volt, hogy a felperes meghatározott helyen kívánt létrehozni egy központot, vállalkozásának beindítására, de az egész projekt megvalósításának az képezi az akadályát, hogy a földterülethez rajta kívül álló okból nem juthat hozzá. Ezt a lényegi motívumot mutatta be különböző nézőpontokból a kifogásolt sajtóközlemény.

Az „ötlet körül büntetőeljárásokkal kísért történet formálódik” kitétel a cikk „lead”-jében szerepelt, melyet a cikk lépésről-

lépésre fejt ki azzal, hogy a telkeket a felperes az elgondolása szerint nem tudta megszerezni, mivel mások nemtelen módon megszerzett információk birtokában ebben megelőzni igyekeztek. Ezzel összefüggésben a szerző részletesen leírja a felperes hitelkérelmének benyújtását követő eseményeket, a felperes feljelentését, annak ügyészszégi eredményét, majd a felperes által benyújtott pótmagánvád tényét is. A közlemény számot ad arról is, hogy a felperessel szemben indított okirat-hamisítási ügyek miként zárultak. Mindezeket egybevetve a telkek megszerzése és a felperesi projekt beindításának késedelme körüli események rövid bevezető jellemzésére a „büntetőeljárásokkal kísért történet” megfogalmazás nem valótlan vagy túlzó. Az ismertetett cikkbeli összefüggések alapján pedig a közlés a felperes személyére nézve hátrányos vagy sértő tartalmat nem hordoz.

A telkeknek a felperes „kezéről történt lecsapása”, illetve a telekkárral kapcsolatos közlések a felperes személyének megítélése szempontjából közömbösek, jogsértő tartalmat nem hordoznak. A szerző ebben a részben .. álláspontját ismertette, ezt pedig a nyilatkozó a perben tanúvallomásában is megerősítette. A cikk ezzel azt mutatta be, hogy a felperessel szemben - a felperes álláspontja szerint kijátszva őt - fellépő vállalkozók kezdtek telekvásárlásba, még pedig jobb árat kínálva. Ezek a közlések függetlenül a földhivatali nyilvántartásban szereplő tényleges állapottól, nem adnak semmiféle hátrányos színezetet az eseménysornak.

„A nagy terv” című keretes írás a felperes által fémjelzett ..- projekt megvalósíthatóságával és komolyságával kapcsolatban a felperes személyének bemutatására, jellemzésére koncentrált. A szerző azt érzékeltette, hogy a felperes olyan méretű és sajátosságú vállalkozásba kíván fogni, melyhez vélhetően a megfelelő szakmai tapasztalata nincs meg. Ez az alperes részéről véleményalkotás, amely „nem hízelgő” a felperes személyére nézve, ugyanakkor mindennek megfogalmazása bántó tartalmat nem hordoz. A lap egyáltalában nem a „levitézlett vállalkozó” képét festette a felperesről, sokkal inkább azt igyekezett bemutatni, hogy a felperes a történelmi név birtokában nagyra törő tervek megvalósítására készül, de ennek kimenetele kétséges lehet.

A felperes ökölvívó és taxisofőr múltját az alperes nem tudta bizonyítani, de ez a valótlannak minősülő közlés a tevékenységek jellegére tekintettel nem alkalmas a felperes múltjának beárnyékolására. A felperes cégének adataira vonatkozó közlés a cikk megjelenésekor rendelkezésre álló nyilvánosan hozzáférhető adatokon alapul, így az a valóságnak megfelelő volt, a felperest hamis színben nem tüntette fel.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság a tanúvallomások kirívóan okszerűtlen mellőzésével és a vonatkozó

jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével jutott az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérő, keresetet elutasító döntésre.

Annak, hogy kérése ellenére a monogram helyett a teljes nevének szerepeltetésével egyértelműen beazonosíthatóvá vált, döntő szerepe volt abban, hogy a cikk bizonyos tényállításai sértő élt kaphattak. Ezért még, ha a névviselési jog sérelme nem is állapítható meg, a cikk eredeti céljával (a hiteligénylők kiszolgáltatottságának, illetve a banki visszaélések lehetőségének bemutatásával) a teljes név feltüntetése nem indokolható.

Téves a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a „büntetőeljárásokkal kísért történet” kitétel nem hordoz a felperesre nézve hátrányos vagy sértő tartalmat. Amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította, e kitétel a projektet és a felperest olyan hamis színben tünteti fel, mint ha a projekt megvalósításával összefüggésben folynának büntetőügyek, amit két tanúvallomás is alátámaszt. A cikk azt a való tény, hogy banktitoksértés miatt, illetve más ügyekben büntetőeljárás indult, abban a hamis színben tüntette fel, mint ha azok és a ..-projekt között érdemi összefüggés volna. Ennek sértő tartalma az, hogy az olvasó szemében ebből a beállításból a projektből „zűrös ügy”, a felperesből „zűrös alak” lett, akinek a beruházási tervei büntetőügyekben torkollottak.

A másodfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget a „lecsapták a kezéről a telket” kitételnek és a telekárral kapcsolatos közléseknek. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy e közlések valótlanok. Az előbbi kitételből az következik, hogy a projekt alapját képező budaörsi ingatlan nem létezik, amely az üzleti jóhírnevét sérti, hiszen egy nem létező üzletért lobbizó üzletember sem vehető komolyan. A telekárral kapcsolatos valótlan közlésekből pedig az a következtetés vonható le, mintha a milliárdos nagyságrendű beruházás szervezése mellett nem rendelkezett volna 50-100 milliós saját forrással, illetve hogy sikertelenül kezel egy közönséges alkuhelyzetet.

Önmagában valóban nem sértő, még ha valótlan is a „Nagy terv” keretes írásban a taxisofőr és ökölvívó múltjára tett utalás, valamint a cégének adataira való hivatkozás. A teljes szövegkörnyezetben azonban ezek az ironikus, cinikus és hamis látszatot keltő állítások átlépik a „nem hízelgő” véleményalkotás határát, a felperes „hátterét” teszik nevetségessé, amelyre a felperes fellépését és nagyszabású terveit alapozza.

Az alperesek a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték, annak helyes indokaira hivatkozással.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában kifejtett és a jelen jogvitában is irányadó jogértelmezés szerint a személyiségvédelmi

perekben a jogosult által sérelmezett cselekményeket, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A megnyilvánulásokat összefüggéseiben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

Az eljárt bíróságok e fenti jogelv alkalmazásával a perbeli cikkek kifogásolt közléseinek értelmezése során eltérő álláspontot foglaltak el abban a kérdésben, hogy a valótlan tények állításával, vagy a való tények hamis színben való feltüntetésével sérül-e a felperes jóhírneve (Ptk. 78. §), illetve a sajtóközlemény kifejezésmódja alkalmas-e a becsület megsértésére. A másodfokú bíróság a szövegkörnyezetből kiragadott közlések elemzésével tévesen jutott arra a következtetésre, hogy valótlan közlések, illetve a felperes személyes érintettségének hiányában, valamint a szabad véleményalkotás körébe eső közlésekkel a személyhez fűződő jog sérelme nem állapítható meg. A Kúria a kifogásolt közlések szövegösszefüggésben való értelmezése során levonható következtetések alapján érdemben az elsőfokú bíróság álláspontjával ért egyet az alább kifejtettek alapján.

A „Bonyodalmak a ..-projekt körül” című cikk kétségtelenül, többé-kevésbé bemutatja a felperes által megvalósítani kívánt projekt célját, lényegét: ismerteti a hitelfelvétel körülményeit, a vállalkozó gyanúját a banktitok kiszivárgásáról, a bank belső vizsgálatának, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének vizsgálatát, illetve eredményét, a telekvásárlást kísérő eljárásokat, a felperes ellen és a felperes által indított büntetőeljárásokat. Mindezeket az eseményeket azonban a kifogásolt sajtóközlemény olyan módon csoportosította, amely a való tényeket hamis színben tüntette fel.

A felperes - cikkben keretben „A nagy terv” cím alatt megjelenített - ökölvívó és taxisofőr múltjára utaló közlés valótlan, miután a felperes egyetemistaként nem hivatásszerűen végezte e tevékenységeket. Önmagában e közlés valótlansága azonban még nem feltétlenül jogsértő. A való tények célzatos csoportosítása és azok adott szövegkörnyezetben való megjelenítése alapozza meg a jogsértés megállapíthatóságát. Az általános élettapasztalat alapján a köztudatban kialakult negatív előítélet szerint az ökölvívó nem éppen a szellemileg magasan kvalifikált személyt, míg a taxisofőr a „seftelő”, ügyeskedő embert jeleníti meg. A cikk a projekt és a körülötte húzódó eljárások bemutatása során olyan hangulatkelő kifejezéseket használ, mint „légvár”, az „ötlet körül büntetőeljárásokkal kísért történet formálódik”, „átok ülne... az ingatlanegyüttesen”, „bárki, aki szemet vetett rá, jogviták, bűnvádi és polgári jogi procedúrák közepén találta magát”, a felperes dédapja, .. növénynevelő „hírnevét kihasználva” álmodott

borászati központot az ingatlanra, „lecsapták a kezéről a telket”, a vételárral való hitegetés, hogyan áll a felperes „szénája” a rendőrségen. A keretes írásban a felperes múltjára vonatkozó közlés mellett az is ismertetésre kerül, hogy a felperes, aki a „jól csengő név hasznosításával próbálkozik” nem túl sikeres céget működtet. Ezt követően közli a cikk, hogy a felperes több százmillió forinthez szeretne hozzájutni bankhitellel. A cikk tehát, miután a felperest egykori ökölvívóként, taxisofőrként, és egy nem túl eredményesen működő cég tulajdonosaként tünteti fel, e tevékenységeit szembeállítja a borász berkekben híres családnév kihasználására épülő tervével. Mindebből az olvasó arra következtethet, hogy a felperes egy légvárat építő, hozzá nem értő, megfelelő nagyságú tőkével nem rendelkező, büntetőeljárásokkal kísért projekt megvalósításán tevékenykedő, alkalmatlan vállalkozó. A való tényeknek tematikus és számtalan hangulatkeltő kifejezés használatával történő bemutatása a felperes lejáratására alkalmas, amely meghaladja a „nem túl hízelgő” vélemény fogalmi kereteit. Ezért érdemben helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a Ptk. 76. §-a alapján a becsület és a Ptk. 78. §-a alapján a jóhírnév sérelmét. Az emberi méltóság megsértését a Ptk. 76. §-a alapján a Kúria nem találta megállapíthatónak, miután a kifogásolt közlések a felperest emberi mivoltában nem sértették meg.

A megállapított jogsértéssel összefüggésben a nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrány a köztudomás szerint is megállapítható. A sajtóban is nagy teret kapott sajtóközleményre tekintettel megállapítható, hogy a felperest érte olyan hátrány, amely indokolja a nem vagyoni kárpótlást. A Kúria azonban az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés 3.000.000 forint összegét eltúlzottnak tartotta, ezért a marasztalás összegét leszállította.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte, a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a jogsértést pontosított szöveggel megállapította, valamint rendelkezett a jogkövetkezmények alkalmazásáról. A Kúria a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy a felek az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségeket maguk viselik, tekintettel arra, hogy a felperes a kártérítés összegében, míg az alperesek a jogsértés megállapítása tekintetében voltak nagyobb részben pervesztesek. A Kúria az összegszerűen meghatározható pertárgyérték alapulvételével, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a pernyertesség arányában rendelkezett az eljárási illetékek viseléséről.

Budapest, 2015. szeptember 9.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró*

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő